

CINC ANYS DESPRÉS DE LA «PANTANADA», VINT MIL MILIONS EN DEUTES

Fins al coll

Alguna cosa ha canviat a Alzira en els últims mesos. El trencament profund entre les associacions de damnificats per la «pantanada» i la corporació municipal presidida per Francisco Blasco sembla haver-se reduït. El consistori s'uneix ara a les queixes dels afectats, endeutats, encara, fins al coll.

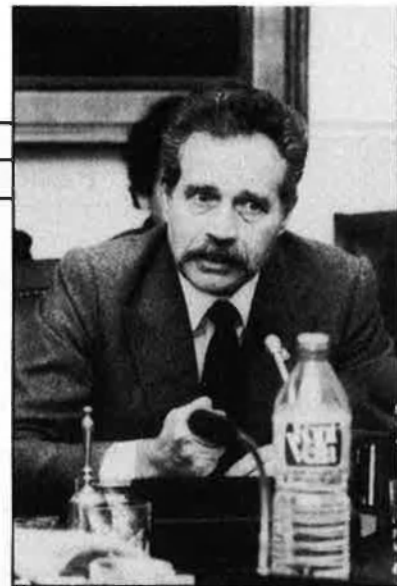
Josep Ramon Lluch

Ara fa cinc anys que els carrers de les poblacions de la comarca de la Ribera situades per sota de la cota de la presa de Tous eren plenes de fang, brut, ressec i ple de morts i desesperació. La «pantanada» de la vesprada del vint d'octubre de 1982 encara és a la memòria de totes les persones —velles o joves— que varen viure aquelles circumstàncies tràgiques. A Alzira, Carcaixent, Sollana, l'Alcúdia, Carlet, Castelló de la Ribera, Sumacàrcer, etc., pràcticament no resten estralls del pas violent de les aigües.

Al cap d'aquests cinc anys les cases, els comerços, els magatzems i les fàbriques i tallers on l'aigua assolí en alguns punts dos o tres metres d'altura han es-

tat refetes, repintades i posades una altra vegada en funcionament, de manera que els viatgers que passen per la comarca no poden saber el que succeí en aquesta zona, ara fa cinc anys, si ningú no els ho adverteix.

Els camps també estan a ple rendiment. Els bancals d'horta foren sembrats immediatament després de traure'n el pam llarg de fang i pedres que s'hi aplegà arrossegat per la força de les aigües. A d'altres indrets ha calgut aportar centenars de camions de terra conreable, ja que el corrent violent de l'aigua s'endugué cap a la mar la capa de terra apta per al cultiu. Als camps on hi havia tarongers i que quedaren fets malbé per l'embassament de l'aigua, o que foren destruïts per la violència de la llengua d'aigua i fang que arrasà la presa de Tous, ha calgut re-

Francisco Blasco, alcalde d'Alfara.

plantar arbres nous. I ara es veu la diferència entre el nivell de creixement dels que pogueren sobreviure al pas de la riuada i els que han estat plantats de nou. En resum, doncs, la Ribera està en ple dinamisme, activa i recobrant la riquesa agrícola i industrial que tenia abans del vint d'octubre de 1982. Tanmateix...

Tanmateix, els 20.000 habitants que resultaren damnificats pels efectes de l'aiguat estan endeutats en vora vint mil milions de pessetes, segons **Xavier Sierra**, president de l'associació de damnificats de la Ribera AFIVA. A més, la pressió dels bancs sobre les persones que sol·licitaren algun crèdit després de la «pantanada» per poder tornar a posar en marxa els tallers, els comerços, comprar un altre cotxe o uns

mobles «resulta insuportable», segons els representants dels afectats, que demanen una moratòria en el pagament dels interessos dels préstecs fins que no es dicte sentència en el procés judicial que s'inicià arran de l'ensorrament de la presa de Tous i de les inundacions de la Ribera.

El passat dimarts, dia 20, la ciutat d'Alzira tornà a convocar el tancament de comerços (a la vesprada) i commemorà els cinc anys des de la «pantanada» amb una manifestació que va recórrer el trajecte que hi ha entre la plaça Major i l'Ajuntament i que tornà a exigir a crits una consigna que encara no ha estat silenciada: «Volem justícia». En aquesta ocasió hi ha alguns aspectes diferents respecte a efemèrides anteriors, ja que a les cinc de la vesprada, en un ple de l'Ajuntament d'Alzira, al qual assistiren com a convidats els representants de les associacions de damnificats, Afiva i Apemeda, el consistori de la capital de la Ribera Alta aprovà per unanimitat una moció de quinze punts que recull les peticions dels damnificats, les quals, a partir d'ara, comptaran amb el suport de tots els grups polítics representats a l'ajuntament.

Francisco Blasco, alcalde d'Alzira, manifestà al final del ple que estava ben content de l'acord que s'havia signat i que volia mantenir en el futur la col·laboració amb les associacions de damnificats. Així mateix, es mostrà esperançat amb l'acabament del procés

Xavier Sierra, president d'AFIVA.

judicial que és en curs i avança que possiblement a la primavera hi hauria sentència.

Alguna cosa ha canviat a Alzira en els últims mesos. L'actitud dialogant de **Francisco Blasco** i l'ofertament de col·laboració amb les associacions de damnificats contrasta amb la manca de suport que Xavier Sierra denuncià en aquestes mateixes pàgines en el mes de març, amb motiu de l'inici de la vista oral del cas Tous.

En aquell moment, el president d'AFIVA acusà l'alcalde de no haver mantingut una actitud de diàleg i d'ajuda amb els damnificats i, fins i tot d'haver desviat part del fons econòmic

que arribà a la ciutat com a donatiu del rei d'Aràbia Saudita per a construir obres municipals, en comptes d'haver-les canalitzat per als damnificats que es trobaven en una situació més precària.

La clau d'aquest canvi d'actitud està en els resultats de les passades eleccions municipals a Alzira. La pèrdua de suport popular de la candidatura socialista, que s'ha traduït en la pèrdua de la majoria absoluta en l'Ajuntament, ha fet que l'alcalde haja repartit les responsabilitats municipals entre els diferents grups polítics que hi estan representats i que haja donat passos importants per a apropar-se als damnificats i pujar al carro de les seues reivindicacions.

Un altre tema a destacar en aquest cinquè aniversari de les inundacions de la Ribera és el de l'estat en què es troben les dues poblacions que resultaren absolutament desfetes per l'aigua, Gavaruda i Beneixida. Després d'una forta polèmica entre les poblacions respectives, ha començat la construcció dels nous pobles, en una cota superior a la de la presa de Tous. Potser d'ací a dos anys es podran donar les claus dels nous habitatges als habitants d'aquestes poblacions, on encara ara són ben visibles els senyals del pas de l'aigua, ja que, per haver-hi un percentatge alt de cases antigues, no se n'han reconstruït moltes d'afectades per l'aigua, a diferència del que ha passat a Alzira i en altres poblacions majors.

Malgrat que les obres són en marxa, no hi ha una unanimitat absoluta sobre el trasllat dels pobles, especialment a causa de les diferències entre les valoracions de les terres i de les cases que fan alguns veïns i la que ha fet l'Administració.

Finalment, hi ha el tema del judici. Cinc anys després de la «pantanada»,

Una imatge de fa cinc anys, encara present entre la població.

encara no s'hi ha fet justícia. La vista oral, que s'inicià el mes de març a l'Audiència de València, enmig d'una gran expectació amb els quatre tècnics del MOPU responsables de la construcció i el manteniment de la presa assegtats al banc dels acusats, es va suspendre als pocs dies, ja que un dels advocats de l'acusació particular va sol·licitar el processament de **Juan Sancho Tello Mercadal**, enginyer de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, perquè —suposadament— no va donar avís als tècnics de la presa de les previsions meteorològiques que avisaven de la imminència de fortes precipitacions, hores abans que la presa fes figa.

El cas fou enviat de nou al jutjat

d'instrucció de Xàtiva per a la realització de les proves pericials necessàries per a dictar acte de processament contra **Juan Sancho Tello**, i a hores d'ara hi ha pendent la resolució de l'expedient de recusació contra dos magistrats del Tribunal que **Tello** presentà després que aquest va dictar el seu processament. Segurament, el pròxim dia 6 de novembre hi haurà una resolució sobre el tema i el Tribunal podrà anunciar, de nou, l'inici de la vista oral.

Justícia lenta i mala, dos mals que afecten aquest estat i que han arribat a fer perdre l'esperança als damnificats de la Ribera en una solució del cas. Han passat cinc anys des d'aquella nit d'aigua i fosca i encara no se'n veu el final massa clar. □

«SAÓ» I VICENT VENTURA, PREMIS LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ

Els entrebancs a la informació

Els premis que cada any convoca la Unió de Periodistes del País Valencià han recaigut enguany en un vell professional, Vicent Ventura, i en una publicació, «Saó», que durant anys ha estat un oasi comunicatiu entre els mitjans escrits valencians.

J. R. L.

Els premis Llibertat d'Expressió que concedeix la Unió de Periodistes del País Valencià han estat adjudicats enguany —segons criteri del mateix

jurat— a un home i a una revista que s'han distingit —el primer durant algunes dècades i la segona durant dotze anys— per l'exercici de l'expressió lliure i per l'exigència i la defensa dels drets nacionals del País Valencià: Vicent Ventura i la revista *Saó*.

Més de tres-centes persones assistiren al sopar d'homenatge a Vicent Ventura i a Josep Antoni Comes, director de la revista *Saó*, celebrat en un ampli restaurant de València el passat dimecres, dia 21. Mentre a uns centenars de metres el Real Madrid jugava un partit de futbol internacional en el camp del València C.F. —enmig del deliri dels aficionats, valencians i vinguts de la Meseta—, representants dels mitjans de comunicació valencians, homes i dones de la cultura, alguns polítics del partit que governa a les institucions valencianes i especialment de l'esquerra nacionalista, s'aplegaren per a fer arribar a Vicent Ventura i a Josep Antoni Comes l'homenatge pel treball que han fet en aquest país.

A l'hora dels parlaments, el periodista Miguel Ángel Villena, president de la Unió de Periodistes, recordà als presents, especialment al president de la Generalitat, Joan Lerma, assegut a la taula d'honor, que, malgrat una realitat formal i institucional que consagra la llibertat d'expressió, el ben cert és que a hores d'ara l'exercici de la professió de contar als altres allò que passa es topa amb entrebancs importants, entre els quals no és el menys important l'interès de qui ostenta el poder per controlar la informació.

Josep Antoni Comes, director d'una revista mensual que des d'un punt de vista cristià ha obert un mitjà d'expressió plural i lliure durant els últims dotze anys al País Valencià, va recordar especialment el fet que per les planes de *Saó* han passat molts dels homes que ara tenen responsabilitats de govern. «L'esperit de *Saó* —va declarar mossèn Comes— ha estat el d'obrir les nostres pàgines a tots aquells que han tingut alguna cosa a dir sobre el País Valencià, sense demanar-los mai la partida de naixement...».

Els aplaudiments més forts de la nit foren per a Vicent Ventura. A diferència del parlament del president Lerma, protocolari, i distant, Vicent Ventura va començar amb un consell: «He decidit que he de dir algunes coses en les quals crec, i s'ha acabat. Això m'ha creat problemes, a causa de l'aparició de les convencions que portà el consens, segons les quals hi ha coses que no es poden dir. Per exemple, no es pot ser catalanista, com jo sóc, i dir-ho...».

Per a Ventura: «Això de la llibertat és una cosa que es guanya dia a dia, i jo no ho he aconseguit...». També recordà que a hores d'ara està vetat pels mitjans de comunicació del País Valencià i que ha escrit més en diaris i revistes de fora que no a casa nostra. □